

การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิต

ในสังกัดกรมการฝึกหัดครู

(A STUDY OF PROBLEMS IN THE ADMINISTRATION
AND ORGANIZATION OF THE TEACHER TRAINING
DEPARTMENT DEMONSTRATION SCHOOLS)

โดย

อมร พรหมมีฤทธิ์

006359

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปรวิญญูามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

แผนกวิชานิเทศและบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2511

i 18213583

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต.

อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย

นาง น. น.

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ดร. น. น. ประธานกรรมการ

ดร. น. น. กรรมการ

ดร. น. น. กรรมการ

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ดร. วิจิตร ศรีเสถียร

วันที่ 7 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2511

กติกกรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ก็ เพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจาก
คร. อารี สันทนต์ คร. วิจิตร ศรีสอาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คร. วิจิตร ศรีสอาด
ได้กรุณาเป็นผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ต่อจาก คร. อารี สันทนต์ ซึ่งมีความจำเป็นต้อง
ไปราชการ ณ ต่างประเทศ ทั้งให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนพร้อม
กันนั้น รองศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุจริต เพียรชอบ
ได้กรุณาช่วยประสานงานและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือ
จากหัวหน้ากองโรงเรียนฝึกหัดครู ผู้อำนวยการวิทยาลัยครู หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนสาธิต
อาจารย์โรงเรียนสาธิต ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาที่ได้รับ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

อมร พรหมมณีฤทธิ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานและการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ในสังกัดกองโรงเรียนฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู
2. เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการฝึกหัดครู วิชาชีพครู และการให้บริการวิชาชีพแก่ท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนสาธิตกับวิทยาลัยครู
4. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงเรียนสาธิตให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิตให้ดียิ่งขึ้น และจะทำให้ผู้บริหารการศึกษาได้เข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการฝึกหัดครู

วิธีการวิจัย

ศึกษาค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ และการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 2 แบบ คือ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนสาธิต และแบบสอบถามอาจารย์โรงเรียนสาธิต แบบสอบถามทั้งสองแบบนี้ ผู้วิจัยได้ส่งให้แก่วิทยาลัยครูและอาจารย์โรงเรียนสาธิตของวิทยาลัยครู 5 แห่งควยตนเอง และได้รับคืนครบทุกฉบับ คือจากวิทยาลัยครูโรงเรียนสาธิต 5 คน (100 %) อาจารย์โรงเรียนสาธิต 61 คน (100 %) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติเบื้องต้นโดยเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงความถี่ และร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. หน้าที่หลักที่โรงเรียนสาธิตปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย การฝึกสอน การสังเกตการสอน และการสาธิตการสอนแก่นักเรียนฝึกหัดครู
2. หน้าที่หลักในอุดมคติของโรงเรียนสาธิตตามความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ควรจะประกอบด้วย การทดลองและวิจัย การสังเกตการสอน การสาธิตการสอนแก่นักเรียนฝึกหัดครู และการฝึกสอน
3. อาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนมากมีคุณสมบัติทางอาชีพค่อนข้างสูง และไม่ประสงค์จะสอนนักเรียนระดับประถมศึกษา ต้องการย้ายไปสอนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา
4. ปัญหาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนสาธิตกับวิทยาลัยครู ทำให้การประสานงานกันระหว่างอาจารย์ทั้งสองฝ่ายมีน้อยมาก และมีผลกระทบกระเทือนต่อการฝึกหัดครูและโครงการปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ของโรงเรียนสาธิต
5. โรงเรียนสาธิตกำลังเผชิญกับปัญหาสำคัญในเรื่อง อาจารย์ไม่พอ ห้องเรียนไม่พอ ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน เงินทุนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ.

A B S T R A C T

Statement of the Problem

The study purported to investigate the administrative and organizational problems of the Demonstration Schools under the jurisdiction of the Department of Teacher Training, Ministry of Education. The specific purposes of this research endeavor were as follows:

1. To ascertain the functions, administration and organization of these demonstration schools.
2. To determine the cooperative relationship between the demonstration schools and their parent institutions.
3. To investigate the operational problems encountered by these demonstration schools.
4. To suggest ways and means to cope with the identified problems.

Methods and Procedures

The data-gathering instrument comprised two forms of questionnaire constructed especially for this investigation. These questionnaires were filled out by 5 department heads (100 %) and 61 teachers (100 %) of the five demonstration schools included in the sample. The obtained data were then tallied, tabulated, and analyzed, using such elementary statistics as percentage, mean, and median.

Major Findings

The significant findings of this investigation can be summarized as follows :

1. The current functions of the demonstration schools as reported by the respondents were student teaching, observation, and demonstration for college classes.
2. The ideal functions of the demonstration schools as perceived by the respondents consisted of research and experimentation, observation and demonstration for college classes, and student teaching.
3. Most teachers in the demonstration schools were graduates from the degree-granting teachers colleges, with extensive teaching experience prior to their assignment in the demonstration schools.
4. The cooperative relationship between the demonstration schools and their parent teachers colleges was inadequate. It was found that only limited use was made of the demonstration schools by the staff of the teachers colleges.
5. Teacher shortage, inadequate classrooms, lack of teaching aids, and inadequate funds and facilities were the major problems faced by these demonstration schools.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	1
	1
	3
	4
	6
	6
	6
	7
	7
	7
	8
	8
	8
	9
	9
	9
2	งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
	11
	11
	16
	18
	20
	29

3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	30
	วิธีดำเนินการวิจัย	30
	ประชากร	30
	ลักษณะแบบสอบถาม	31
	การเก็บข้อมูล	32
	การเสนอข้อมูล	32
	การวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สรุป	36
4	ผลการวิจัย	37
	สภาพภาพของหัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิต	37
	เพศ	37
	อายุ	38
	สังกัด	39
	วุฒิ	39
	ประสบการณ์งานโรงเรียน	45
	หน้าที่และความรับผิดชอบ	52
	วัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิตและการประเมินผล	57
	การบริหารงานของโรงเรียนสาธิต	68
	เงินรายได้และงบประมาณ	69
	อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และอื่น ๆ	70
	หลักสูตรและกิจกรรม	72
	การรับนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนสาธิต	72
	การเลือกครูเข้าสอนในโรงเรียนสาธิต	73
	ทัศนคติของอาจารย์โรงเรียนสาธิตเกี่ยวกับอาชีพครู	74
	การจัดการศึกษาให้แก่อาจารย์โรงเรียนสาธิต	80

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	37
2	38
3	39
4	40
5	40
6	41
7	42
8	43
9	47
10	48
11	49
12	50
13	51
14	52
15	56
16	57
17	58
18	60
19	61

20	หน้าที่รองของโรงเรียนสาธิตตามที่ปฏิบัติอยู่และที่ควรจะเป็นในความคิดเห็น ของอาจารย์โรงเรียนสาธิต 62	62
21	ผลสำเร็จของโรงเรียนในการปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนสาธิต ... 64	64
22	การทดลองหรือวิจัยของโรงเรียนสาธิต 67	67
23	แหล่งที่มาของเงินรายได้ของโรงเรียนสาธิต 69	69
24	เหตุที่อาจารย์โรงเรียนสาธิตมีอาชีพครู 74	74
25	จำนวนอาจารย์โรงเรียนสาธิตที่ต้องการ เปลี่ยนอาชีพและไม่เปลี่ยนอาชีพ ... 75	75
26	ระดับชั้นนักเรียนที่อาจารย์โรงเรียนสาธิตต้องการจะสอน 77	77
27	ปัญหาในการสอนของอาจารย์โรงเรียนสาธิต 79	79
28	การเข้าประชุมสัมมนาหรือเข้ารับการอบรมทางวิชาการของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในปีการศึกษา 2510 จากรายงานของหัวหน้าฝ่ายและอาจารย์โรงเรียนสาธิต ... 81	81
29	การสังเกตการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนอื่นของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ในปีการศึกษา 2510 82	82
30	จำนวนครั้งที่อาจารย์โรงเรียนสาธิตได้ไปสังเกตการสอนในโรงเรียนอื่น ปีการศึกษา 2510 83	83
31	ประเภทโรงเรียนที่อาจารย์โรงเรียนสาธิตสังเกตการสอน 84	84
32	การอุปฐนิตศอาจารย์ใหม่โรงเรียนสาธิต 85	85
33	เรื่องที่โรงเรียนสาธิตในโครงการวิจัยได้จัดทำก่อนเปิดเรียนต้นปีการศึกษา ... 88	88
34	การประชุมครูของโรงเรียนสาธิต 89	89
35	การทำโครงการสอนวิชาต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษาของอาจารย์โรงเรียนสาธิต ร่วมกับอาจารย์วิทยาลัยครู 91	91
36	จำนวนนักเรียนฝึกสอนของวิทยาลัยครูที่มาฝึกสอนในโรงเรียนสาธิต ภาคปลาย ปีการศึกษา 2510 92	92
37	จำนวนนักเรียนฝึกสอนที่อาจารย์โรงเรียนสาธิตสอนพิเศษและกรณีพิเศษที่ฝึกสอน ในโรงเรียนสาธิต ภาคปลาย ปีการศึกษา 2510 93	93

ตารางที่

หน้า

38	จำนวนนักเรียนฝึกสอนที่อาจารย์โรงเรียนสาธิตทองนิกะเทศและควรวะนิเทศ ที่ฝึกสอนในโรงเรียนอื่นสำหรับภาคเรียนหนึ่ง ๆ	94
39	การใช้โรงเรียนสาธิตของนักเรียนฝึกหัดครูในภาคกลาง ปีการศึกษา 2510 ...	95
40	ปริมาณการใ้เรียนของนักเรียนฝึกหัดครูในภาคกลาง ปีการศึกษา 2510 ...	96
41	การใ้เรียนในโรงเรียนสาธิตของอาจารย์วิทยาลัยครู	98
42	การใช้แหล่งวิชาการในท้องถิ่น	99
43	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนสาธิตกับผู้ปกครอง	100
44	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนสาธิตกับโรงเรียนอื่น	101
45	ปัญหาสำคัญที่โรงเรียนสาธิตกำลังเผชิญอยู่ตามความเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิต	103